



MONITORUL OFICIAL

AL

ROMÂNIEI

Anul 185 (XXIX) — Nr. 571

PARTEA I
LEGI, DECRETE, HOTĂRĂRI ȘI ALTE ACTE

Marți, 18 iulie 2017

SUMAR

Nr.	Pagina	Nr.	Pagina
LEGI ȘI DECRETE			
169.	— Lege pentru modificarea și completarea Legii nr. 254/2013 privind executarea pedepselor și a măsurilor privative de libertate dispuse de organele judiciare în cursul procesului penal	2-4	
634.	— Decret privind promulgarea Legii pentru modificarea și completarea Legii nr. 254/2013 privind executarea pedepselor și a măsurilor privative de libertate dispuse de organele judiciare în cursul procesului penal	4	
★			
170.	— Lege privind modificarea Legii nr. 145/2014 pentru stabilirea unor măsuri de reglementare a pieței produselor din sectorul agricol	4-5	
635.	— Decret pentru promulgarea Legii privind modificarea Legii nr. 145/2014 pentru stabilirea unor măsuri de reglementare a pieței produselor din sectorul agricol	5	
★			
174.	— Lege privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 58/2016 pentru modificarea și completarea unor acte normative cu impact asupra domeniului achizițiilor publice	6	
639.	— Decret pentru promulgarea Legii privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 58/2016 pentru modificarea și completarea unor acte normative cu impact asupra domeniului achizițiilor publice		6
DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE			
	Decizia nr. 254 din 25 aprilie 2017 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 202 alin. (4) lit. b) și c), art. 203 alin. (2) și art. 211 alin. (1) din Codul de procedură penală		7-10
	Decizia nr. 256 din 25 aprilie 2017 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 308 alin. (1) din Codul penal cu referire la sintagma „ <i>ori în cadrul oricărei persoane juridice</i> ” raportat la art. 295 alin. (1) și art. 298 din Codul penal.....		10-14
	Decizia nr. 272 din 27 aprilie 2017 referitoare la excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 906 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă		14-16

LEGI ȘI DECRETE**PARLAMENTUL ROMÂNIEI**

CAMERA DEPUTAȚILOR

SENATUL

LEGE**pentru modificarea și completarea Legii nr. 254/2013 privind executarea pedepselor și a măsurilor privative de libertate dispuse de organele judiciare în cursul procesului penal**

Parlamentul României adoptă prezenta lege.

Art. I. — Legea nr. 254/2013 privind executarea pedepselor și a măsurilor privative de libertate dispuse de organele judiciare în cursul procesului penal, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 514 din 14 august 2013, cu modificările și completările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

1. La articolul 40 alineatul (5), litera b) se modifică și va avea următorul cuprins:

„b) a întreprins eforturile necesare în cadrul muncii prestate sau s-a implicat activ în activitățile stabilite în Planul

„Compensarea în cazul cazării în condiții necorespunzătoare

Art. 55¹. — (1) La calcularea pedepsei executate efectiv se are în vedere, indiferent de regimul de executare a pedepsei, ca măsură compensatorie, și executarea pedepsei în condiții necorespunzătoare, caz în care, pentru fiecare perioadă de 30 de zile executate în condiții necorespunzătoare, chiar dacă acestea nu sunt consecutive, se consideră executate, suplimentar, 6 zile din pedeapsa aplicată.

(2) În sensul prezentului articol, se consideră condiții necorespunzătoare cazarea unei persoane în oricare centru de detenție din România care a avut lipsuri la condițiile impuse de standardele europene.

(3) În sensul prezentului articol, se consideră executare a pedepsei în condiții necorespunzătoare cazarea în oricare dintre situațiile următoare:

a) cazarea într-un spațiu mai mic sau egal cu 4 mp/deținut, care se calculează, excluzând suprafața grupurilor sanitare și a spațiilor de depozitare a alimentelor, prin împărțirea suprafeței totale a camerelor de deținere la numărul de persoane cazate în camerele respective, indiferent de dotarea spațiului în cauză;

b) lipsa accesului la activități în aer liber;

c) lipsa accesului la lumină naturală sau aer suficient ori disponibilitatea de ventilație;

d) lipsa temperaturii adecvate a camerei;

e) lipsa posibilității de a folosi toaleta în privat și de a se respecta normele sanitare de bază, precum și cerințele de igienă;

f) existența infiltrațiilor, igrasiei și mucegaiului în pereții camerelor de detenție.

(4) Dispozițiile alin. (3) se aplică în mod corespunzător și la calcularea pedepsei executate efectiv ca măsură preventivă/pedeapsă în centrul de rețineră și arestare preventivă în condiții necorespunzătoare.

(5) În sensul prezentului articol, nu se consideră executare a pedepsei în condiții necorespunzătoare ziua sau perioada în care persoana a fost:

a) internată în infirmerii din cadrul locurilor de deținere, în spitale din rețeaua sanitară a Administrației Naționale a Penitenciarelor, a Ministerului Afacerilor Interne sau din rețeaua sanitară publică;

b) în tranzit.

(6) Dispozițiile prezentului articol nu se aplică în cazul în care persoana a fost despăgubită pentru condiții necorespunzătoare de detenție, prin hotărâri definitive ale instanțelor naționale sau ale Curții Europene a Drepturilor Omului, pentru perioada pentru care s-au acordat despăgubiri și a fost transferată sau mutată într-un spațiu de detenție având condiții necorespunzătoare.

(7) Beneficiul aplicării dispozițiilor alin. (1) nu poate fi revocat.

(8) Perioada pentru care se acordă zile considerate ca executate în compensarea cazării în condiții necorespunzătoare se calculează începând cu 24 iulie 2012.”

4. La articolul 65, alineatul (1) se modifică și va avea următorul cuprins:

„Art. 65. — (1) Persoanele condamnate au dreptul să efectueze convorbiri telefonice de la telefoanele publice instalate în penitenciare. Convorbirile telefonice au caracter confidențial.”

individualizat de evaluare și intervenție educativă și terapeutică.”

2. La articolul 45, după alineatul (8) se introduce un nou alineat, alineatul (9), cu următorul cuprins:

„(9) Este interzisă transferarea sau mutarea, pentru motive personale, la cererea persoanei condamnate care execută o pedeapsă privativă de libertate, din condiții corespunzătoare, în condiții necorespunzătoare de detenție, în scopul de a beneficia de măsura compensatorie prevăzută la art. 55¹ alin. (1) și (2).”

3. După articolul 55 se introduce un nou articol, articolul 55¹, cu următorul cuprins:

5. La articolul 87, după alineatul (3) se introduce un nou alineat, alineatul (4), cu următorul cuprins:

„(4) Dacă persoana condamnată renunță la procentul de 40% în favoarea penitenciarului, munca se consideră a fi

neremunerată și zilele executate pentru zilele de muncă prestate se calculează potrivit art. 96 alin. (1) lit. b).”

6. La articolul 96 alineatul (1), literele a)–c) se modifică și vor avea următorul cuprins:

„a) în cazul în care se prestează o muncă remunerată, se consideră 4 zile executate pentru 3 zile de muncă;

b) în cazul în care se prestează o muncă neremunerată, se consideră 3 zile executate pentru două zile de muncă;

c) în cazul în care munca este prestată pe timpul nopții, se consideră două zile executate pentru o noapte de muncă.”

7. La articolul 98, preambulul alineatului (1) se modifică și va avea următorul cuprins:

„Art. 98. — (1) Persoanelor condamnate care au o bună conduită și care au întreprins eforturile necesare în cadrul muncii prestate sau în cadrul activităților educative, moral-religioase, culturale, terapeutice, de consiliere psihologică și asistență socială, al instruirii școlare și al formării profesionale li se acordă, prin procedura stabilită prin decizia directorului general al Administrației Naționale a Penitenciarelor, următoarele recompense:”

Art. II. — (1) În termen de 5 zile lucrătoare de la intrarea în vigoare a prezentei legi, la nivelul fiecărei unități penitenciare se va desemna Comisia de evaluare a condițiilor de detenție, în raport cu fiecare clădire care are ca destinație spații de cazare pentru persoanele private de libertate.

(2) Comisia va fi compusă din:

a) director adjunct economic administrativ sau echivalent, în calitate de președinte;

b) director adjunct siguranță și regim sau echivalent;

c) șef serviciu regim penitenciar sau echivalent;

d) șefii de secție ai clădirilor evaluate;

e) medic-șef;

f) responsabil privind protecția muncii, în calitate de secretar.

(3) În cadrul termenului prevăzut la alin. (1) directorul unității va lua măsuri pentru instruirea membrilor Comisiei, în raport cu atribuțiile pe care le vor avea, precum și modul de atribuire a criteriilor prevăzute la art. 55¹ alin. (3) din Legea nr. 254/2013 privind executarea pedepselor și a măsurilor privative de libertate dispuse de organele judiciare în cursul procesului penal, cu modificările și completările ulterioare.

Art. III. — În termen de 10 zile de la intrarea în vigoare a prezentei legi, Comisia prevăzută la art. II va efectua un inventar al clădirilor cu destinația spații de cazare pentru persoane private de libertate existente la nivelul unității.

Art. IV. — (1) În termen de 45 de zile de la intrarea în vigoare a prezentei legi, Comisia prevăzută la art. II va efectua o analiză a clădirilor menționate la art. III pentru a stabili care dintre acestea sunt sub incidența art. 55¹ alin. (3) din Legea nr. 254/2013, cu modificările și completările ulterioare, privind condițiile necorespunzătoare de detenție.

(2) Din punctul de vedere al criteriului enunțat la art. 55¹ alin. (3) lit. a) din Legea nr. 254/2013, cu modificările și completările ulterioare, Comisia va efectua analiza luând în calcul indicele lunar mediu de supraaglomerare aferent fiecărei clădiri analizate.

(3) Din punctul de vedere al criteriului enunțat la art. 55¹ alin. (3) lit. b) și f) din Legea nr. 254/2013, cu modificările și completările ulterioare, Comisia va efectua analiza și în raport cu existența unor hotărâri ale instanțelor naționale sau internaționale, în sensul constatării deficiențelor la nivelul spațiilor exterioare aferente clădirilor analizate, respectiv al celor interioare.

(4) Din punctul de vedere al criteriului enunțat la art. 55¹ alin. (3) lit. c) din Legea nr. 254/2013, cu modificările și completările ulterioare, Comisia va efectua analiza în funcție de standardele naționale în materie.

(5) Din punctul de vedere al criteriului enunțat la art. 55¹ alin. (3) lit. d) din Legea nr. 254/2013, cu modificările și completările ulterioare, pentru perioada 24 iulie 2012 și până la intrarea în vigoare a prezentei legi, Comisia va efectua analiza în raport cu programul de furnizare a agentului termic, corespunzător anotimpului rece. Pentru perioada de după intrarea în vigoare a prezentei legi asigurarea temperaturii adecvate se va determina prin măsurători zilnice la nivelul clădirilor.

(6) Din punctul de vedere al criteriului enunțat la art. 55¹ alin. (3) lit. e) din Legea nr. 254/2013, cu modificările și completările ulterioare, Comisia va efectua analiza în raport cu existența unui grup sanitar cu ușă și sistem de închidere, cu respectarea standardelor naționale privind normele sanitare, precum și a celor care impun asigurarea drepturilor aferente igienei individuale și colective pentru persoanele private de libertate.

(7) Situația centralizată a clădirilor care sunt necorespunzătoare din punctul de vedere al condițiilor de detenție va fi aprobată prin ordin al ministrului Justiției, în termen de 60 de zile de la intrarea în vigoare a prezentei legi.

(8) Situația prevăzută la alin. (7) va fi reactualizată anual, în aceleași condiții, până la data de 1 mai a fiecărui an.

Art. V. — (1) În termen de 90 de zile de la intrarea în vigoare a prezentei legi, Biroul evidență și organizarea muncii din cadrul fiecărei unități va deschide o fișă de evidență pentru fiecare persoană privată de libertate în care vor fi consemnate clădirile în care a fost cazată pe parcursul pedepsei.

(2) Pentru persoanele private de libertate care au început executarea pedepsei înainte de 24 iulie 2012 fișa prevăzută la alin. (1) va cuprinde numai informațiile relevante ulterioare acestei date.

(3) În termenul prevăzut la alin. (1) Biroul evidență și organizarea muncii va efectua calculul zilelor câștigate în raport cu perioada executării pedepsei în condiții necorespunzătoare de detenție, în raport cu art. 55¹ alin. (1) din Legea nr. 254/2013, cu modificările și completările ulterioare.

Art. VI. — (1) Prevederile prezentei legi se aplică în mod corespunzător minorilor care execută măsuri educative în centre de detenție, în centre educative sau în penitenciare, precum și minorilor care au executat pedepse în penitenciare potrivit Legii nr. 15/1968 privind Codul penal al României, cu modificările și completările ulterioare, și care execută, la data intrării în vigoare a prezentei legi, măsuri educative în centrele de detenție, în aplicarea art. 21 din Legea nr. 187/2012 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 286/2009 privind Codul penal, cu modificările ulterioare.

(2) Prevederile prezentei legi se aplică în mod corespunzător persoanei condamnate aflate temporar, la solicitarea organelor judiciare, în centrele de reținere și arestare preventivă potrivit art. 45 alin. (6) din Legea nr. 254/2013, cu modificările și completările ulterioare, și persoanei private de libertate care a executat în condițiile art. 55¹ alin. (2) din Legea nr. 254/2013, cu modificările și completările ulterioare, pedepse și/sau măsuri privative de libertate în centre de reținere și arestare preventivă, în situația în care față de aceasta se dispune o pedeapsă privativă de libertate și nu a fost despăgubită pentru condiții necorespunzătoare de detenție, prin hotărâri definitive ale instanțelor naționale sau ale Curții Europene a Drepturilor Omului, pentru această perioadă.

Art. VII. — Pentru punerea în aplicare a prezentei legi, colegiile de conducere ale fiecărei instanțe vor lua măsuri de suplimentare temporară a completurilor de judecată, astfel încât propunerile de liberare condiționată, formulate ca urmare a intrării în vigoare a prezentei legi, să nu determine creșterea termenelor în care vor fi soluționate.

Art. VIII. — Legea nr. 254/2013 privind executarea pedepselor și a măsurilor privative de libertate dispuse de organele judiciare în cursul procesului penal, publicată în

Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 514 din 14 august 2013, cu modificările și completările ulterioare, precum și cu modificările și completările aduse prin prezenta lege, se va republica, dându-se textelor o nouă numerotare.

Această lege a fost adoptată de Parlamentul României, cu respectarea prevederilor art. 75 și ale art. 76 alin. (1) din Constituția României, republicată.

p. PREȘEDINTELE CAMEREI DEPUTAȚILOR,
PETRU-GABRIEL VLASE

PREȘEDINTELE SENATULUI
CĂLIN-CONSTANTIN-ANTON POPESCU-TĂRICEANU

București, 14 iulie 2017.
Nr. 169.

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI

DECRET

privind promulgarea Legii pentru modificarea și completarea Legii nr. 254/2013 privind executarea pedepselor și a măsurilor privative de libertate dispuse de organele judiciare în cursul procesului penal

În temeiul prevederilor art. 77 alin. (3) și ale art. 100 alin. (1) din Constituția României, republicată,

Președintele României d e c r e t e a z ă :

Articol unic. — Se promulgă Legea pentru modificarea și completarea Legii nr. 254/2013 privind executarea pedepselor și a măsurilor privative de libertate dispuse de organele judiciare în cursul procesului penal și se dispune publicarea acestei legi în Monitorul Oficial al României, Partea I.

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI
KLAUS-WERNER IOHANNIS

București, 14 iulie 2017.
Nr. 634.

★

PARLAMENTUL ROMÂNIEI

CAMERA DEPUTAȚILOR

SENATUL

LEGE

privind modificarea Legii nr. 145/2014 pentru stabilirea unor măsuri de reglementare a pieței produselor din sectorul agricol

Parlamentul României adoptă prezenta lege.

Art. I. — Legea nr. 145/2014 pentru stabilirea unor măsuri de reglementare a pieței produselor din sectorul agricol, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 794 din 31 octombrie 2014, cu modificările și completările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. La articolul 3, alineatul (2) se modifică și va avea următorul cuprins:

„(2) Valabilitatea atestatului de producător este de 5 ani de la data emiterii. Atestatul de producător conține o filă distinctă pentru fiecare an, se completează anual cu datele din registrul agricol și se vizează prin aplicarea ștampilei și a semnăturii primarului comunei, orașului, municipiului, sectorului municipiului București, după caz.”

2. La articolul 8, alineatele (3) și (6) se modifică și vor avea următorul cuprins:

„(3) Carnetul de comercializare a produselor din sectorul agricol este valabil 5 ani și se eliberează la cerere solicitantului de către primarul pe a cărui rază de competență se află terenul/ferma/gospodăria în care se obțin produsele estimate a fi destinate comercializării, în termen de 5 zile lucrătoare de la data solicitării, după verificarea existenței atestatului de producător și după verificarea faptică în teren a existenței produsului/produselor supus/supuse comercializării.

.....

(6) Carnetul de comercializare a produselor din sectorul agricol conține 5 file, câte una pentru fiecare an de valabilitate. Filele se completează cu datele privind identitatea producătorului agricol ca titular și, după caz, a soțului/soției, rudelor/afinilor de gradul I, informațiile din fiecare an de valabilitate privind suprafețele cultivate și structurile

corespunzătoare pe specii de legume, pomi fructiferi, cartof, cereale, oleaginoase, viță-de-vie pentru struguri de vin/struguri de masă, alte culturi, respectiv pe specii de animale, care să reflecte grupele de produse vegetale/grupele de animale stabilite la art. 105 alin. (2) din Legea nr. 227/2015 privind Codul fiscal, cu modificările și completările ulterioare, precum și producțiile estimate a fi destinate comercializării, este semnată de primar și rămâne nedetașabilă la carnet.”

Art. II. — Prevederile art. 3 alin. (2) și art. 8 alin. (3) și (6) din Legea nr. 145/2014 pentru stabilirea unor măsuri de reglementare a pieței produselor din sectorul agricol, cu modificările și completările ulterioare, astfel cum au fost modificate prin prezenta lege, se aplică începând cu data de 1 ianuarie 2018.

Art. III. — (1) Atestatele de producător eliberate până la data de 1 ianuarie 2018 în baza Ordinului viceprim-ministrului, ministrul agriculturii și dezvoltării rurale, și al viceprim-ministrului, ministrul dezvoltării regionale și administrației publice, nr. 1.846/2.408/2014 privind punerea în aplicare a prevederilor art. 5 alin. (1) din Legea nr. 145/2014 pentru stabilirea unor măsuri de reglementare a pieței produselor din sectorul agricol, cu modificările ulterioare, sunt valabile până la expirare.

(2) Carnetele de comercializare eliberate până la data de 1 ianuarie 2018 în baza Ordinului ministrului agriculturii și

dezvoltării rurale și al ministrului dezvoltării regionale și administrației publice nr. 20/208/2015 privind punerea în aplicare a prevederilor art. 9 alin. (1) din Legea nr. 145/2014 pentru stabilirea unor măsuri de reglementare a pieței produselor din sectorul agricol, cu modificările și completările ulterioare, sunt valabile până la expirare.

Art. IV. — În termen de 30 de zile de la publicarea prezentei legi în Monitorul Oficial al României, Partea I, se modifică potrivit prevederilor prezentei legi:

a) Ordinul viceprim-ministrului, ministrul agriculturii și dezvoltării rurale, și al viceprim-ministrului, ministrul dezvoltării regionale și administrației publice, nr. 1.846/2.408/2014 privind punerea în aplicare a prevederilor art. 5 alin. (1) din Legea nr. 145/2014 pentru stabilirea unor măsuri de reglementare a pieței produselor din sectorul agricol, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 881 din 4 decembrie 2014, cu modificările ulterioare;

b) Ordinul ministrului agriculturii și dezvoltării rurale și al ministrului dezvoltării regionale și administrației publice nr. 20/208/2015 privind punerea în aplicare a prevederilor art. 9 alin. (1) din Legea nr. 145/2014 pentru stabilirea unor măsuri de reglementare a pieței produselor din sectorul agricol, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 70 din 27 ianuarie 2015, cu modificările și completările ulterioare.

Această lege a fost adoptată de Parlamentul României, cu respectarea prevederilor art. 75 și ale art. 76 alin. (2) din Constituția României, republicată.

p. PREȘEDINTELE CAMEREI DEPUTAȚILOR,
PETRU-GABRIEL VLASE

PREȘEDINTELE SENATULUI
CĂLIN-CONSTANTIN-ANTON POPESCU-TĂRICEANU

București, 14 iulie 2017.
Nr. 170.

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI

D E C R E T

**pentru promulgarea Legii privind modificarea
Legii nr. 145/2014 pentru stabilirea unor măsuri
de reglementare a pieței produselor din sectorul agricol**

În temeiul prevederilor art. 77 alin. (1) și ale art. 100 alin. (1) din Constituția României, republicată,

Președintele României d e c r e t e a z ă :

Articol unic. — Se promulgă Legea privind modificarea Legii nr. 145/2014 pentru stabilirea unor măsuri de reglementare a pieței produselor din sectorul agricol și se dispune publicarea acestei legi în Monitorul Oficial al României, Partea I.

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI
KLAUS-WERNER IOHANNIS

București, 14 iulie 2017.
Nr. 635.

PARLAMENTUL ROMÂNIEI

CAMERA DEPUTAȚILOR

SENATUL

L E G E

privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 58/2016 pentru modificarea și completarea unor acte normative cu impact asupra domeniului achizițiilor publice

Parlamentul României adoptă prezenta lege.

Articol unic. — Se aprobă Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 58 din 19 septembrie 2016 pentru modificarea și completarea unor acte normative cu impact asupra domeniului achizițiilor publice, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 738 din 22 septembrie 2016, cu următoarea modificare:

— **La articolul II punctul 27, articolul 52 se abrogă.**

Această lege a fost adoptată de Parlamentul României, cu respectarea prevederilor art. 75 și ale art. 76 alin. (2) din Constituția României, republicată.

p. PREȘEDINTELE CAMEREI
DEPUTAȚILOR,
PETRU-GABRIEL VLASE

PREȘEDINTELE SENATULUI
**CĂLIN-CONSTANTIN-ANTON
POPESCU-TĂRICEANU**

București, 14 iulie 2017.
Nr. 174.

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI

D E C R E T

pentru promulgarea Legii privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 58/2016 pentru modificarea și completarea unor acte normative cu impact asupra domeniului achizițiilor publice

În temeiul prevederilor art. 77 alin. (1) și ale art. 100 alin. (1) din Constituția României, republicată,

Președintele României d e c r e t e a z ă:

Articol unic. — Se promulgă Legea privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 58/2016 pentru modificarea și completarea unor acte normative cu impact asupra domeniului achizițiilor publice și se dispune publicarea acestei legi în Monitorul Oficial al României, Partea I.

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI
KLAUS-WERNER IOHANNIS

București, 14 iulie 2017.
Nr. 639.

DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE**CURTEA CONSTITUȚIONALĂ****DECIZIA Nr. 254**

din 25 aprilie 2017

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 202 alin. (4) lit. b) și c), art. 203 alin. (2) și art. 211 alin. (1) din Codul de procedură penală

Valer Dorneanu	— președinte
Marian Enache	— judecător
Petre Lăzăroiu	— judecător
Mircea Ștefan Minea	— judecător
Daniel Marius Morar	— judecător
Mona-Maria Pivniceru	— judecător
Livia Doina Stanciu	— judecător
Varga Attila	— judecător
Mihaela Ionescu	— magistrat-asistent

Cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror Cosmin Grancea.

1. Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 202 alin. (4) lit. b) și c), art. 203 alin. (2) și art. 211 alin. (1) din Codul de procedură penală, excepție ridicată de Dragoș George Bîlteanu în Dosarul nr. 5.101/2/2016 (2.567/2016) al Curții de Apel București — Secția a II-a penală, și care formează obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 1.450D/2016.

2. La apelul nominal răspunde autorul excepției de neconstituționalitate, fiind asistat de avocat Gheorghe Dragomir, din cadrul Baroului București, având împuternicire avocațială depusă la dosar.

3. Cauza fiind în stare de judecată, președintele acordă cuvântul apărătorului autorului, care solicită admiterea excepției de neconstituționalitate, reiterând susținerile cuprinse în notele scrise aflate la dosar.

4. Reprezentantul Ministerului Public solicită respingerea, ca neîntemeiată, a excepției de neconstituționalitate. În susținerea acestei soluții arată că art. 23 din Constituție impune ca arestarea preventivă și, ca urmare a jurisprudenței instanței de control constituțional, arestul la domiciliu trebuie să fie luate de un judecător. Așadar, nu există o condiție impusă cu privire la luarea/prelungirea de către un judecător a măsurii controlului judiciar. De asemenea reține că art. 53 din Constituție nu impune condiția ca restrângerea exercițiului unor drepturi sau libertăți fundamentale să fie dispusă de un judecător. Arată însă că trebuie să existe acces la judecător pentru verificarea condițiilor în care se dispune restrângerea exercițiului unor drepturi sau libertăți fundamentale. În continuare face referire la jurisprudența instanței de control constituțional în care au fost examinate aspecte particulare cu privire la luarea/prelungirea de către procuror a măsurii preventive a controlului judiciar și, în acest sens, invocă deciziile nr. 469 din 28 iunie 2016, nr. 614 din 4 octombrie 2016 și nr. 17 din 17 ianuarie 2017.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, constată următoarele:

5. Prin Încheierea din 26 iulie 2016, pronunțată în Dosarul nr. 5.101/2/2016 (2.567/2016), **Curtea de Apel București — Secția a II-a penală a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 202 alin. (4) lit. b) și c), art. 203 alin. (2) și art. 211 alin. (1) din Codul de procedură penală**. Excepția a fost ridicată de Dragoș George Bîlteanu în soluționarea plângerii formulate de acesta împotriva Ordonanței din data de 14 iulie 2016, emisă în Dosarul nr. 83/D/P/2014 al Parchetului de pe lângă Înalta Curte

de Casație și Justiție — Direcția de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism — Structura Centrală, prin care s-a dispus prelungirea măsurii controlului judiciar pentru o durată de 60 de zile.

6. În motivarea excepției de neconstituționalitate autorul susține, în esență, că normele procesual penale criticate sunt neconstituționale în măsura în care permit procurorului luarea măsurilor preventive restrictive de libertate, în cursul urmăririi penale, în condițiile în care procurorul nu beneficiază de garanțiile de independență, în raport cu dispozițiile constituționale invocate.

7. **Curtea de Apel București — Secția a II-a penală** nu și-a exprimat opinia cu privire la excepția de neconstituționalitate.

8. Potrivit prevederilor art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, încheierea de sesizare a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate invocate.

9. **Guvernul** consideră că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată. În acest sens face referire la Decizia Curții Constituționale nr. 712 din 4 decembrie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 33 din 15 ianuarie 2015, apreciind că, *mutatis mutandis*, considerentele deciziei precitate sunt valabile și în prezenta cauză.

10. **Președinții celor două Camere ale Parlamentului și Avocatul Poporului** nu au comunicat punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, raportul întocmit de judecătorul-raportor, punctul de vedere al Guvernului, concluziile apărătorului autorului excepției, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

11. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

12. Obiect al excepției de neconstituționalitate îl constituie dispozițiile art. 202 alin. (4) lit. b) și c), art. 203 alin. (2) și art. 211 alin. (1) din Codul de procedură penală, care au următorul conținut:

— Art. 202 alin. (4) lit. b) și c): „*Măsurile preventive sunt: b) controlul judiciar; c) controlul judiciar pe cauțiune;*”;

— Art. 203 alin. (2): „*Măsurile preventive prevăzute la art. 202 alin. (4) lit. b) și c) pot fi luate față de inculpat, în cursul urmăririi penale, de către procuror și de către judecătorul de drepturi și libertăți, în procedura de cameră preliminară, de către judecătorul de cameră preliminară, iar în cursul judecății, de către instanța de judecată.*”;

— Art. 211 alin. (1): „*În cursul urmăririi penale, procurorul poate dispune luarea măsurii controlului judiciar față de inculpat, dacă această măsură preventivă este necesară pentru realizarea scopului prevăzut la art. 202 alin. (1).*”

13. În susținerea neconstituționalității acestor dispoziții de lege, autorul excepției invocă încălcarea prevederilor constituționale ale art. 23 referitor la libertatea individuală, art. 53 — „*Restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți*”, art. 124 privind înfăptuirea justiției, art. 125 referitor la statutul

judecătorilor, art. 126 privind instanțele judecătorești, art. 131 — „*Rolul Ministerului Public*” și art. 132 privind statutul procurorilor.

14. Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea reține că măsurile preventive sunt instituții de drept procesual penal cu caracter de constrângere, prin care suspectul sau inculpatul este împiedicat să întreprindă anumite activități care s-ar răsfrânge negativ asupra desfășurării procesului penal sau asupra atingerii scopului acestuia, sunt măsuri de constrângere puse la dispoziția organelor judiciare penale pentru a se asigura buna desfășurare a procesului penal, pentru a împiedica sustragerea suspectului sau inculpatului de la urmărirea penală ori de la judecată sau pentru prevenirea comiterii de către acesta a unei alte infracțiuni. Noul Cod de procedură penală prevede cinci măsuri preventive — reglementate expres și limitativ în art. 202 alin. (4), trei fiind privative de libertate (reținerea, arestul la domiciliu și arestarea preventivă), iar alte două fiind restrictive de drepturi (controlul judiciar și controlul judiciar pe cauțiune). Întrucât prin luarea măsurilor preventive se aduce atingere dreptului fundamental al inviolabilității persoanei, așadar libertății individuale, atât legislația națională (Codul de procedură penală, art. 23 din Constituția României), cât și cea europeană (art. 5 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale) au instituit o serie de garanții procesuale care să prevină abuzul și arbitriul în luarea, menținerea, prelungirea și confirmarea acestora, transpuse în numeroase condiții ce trebuie realizate cumulativ. Legea procesuală penală în vigoare prevede posibilitatea luării unor măsuri privative sau restrictive de libertate „*doar în cazurile și în condițiile prevăzute de lege*” [art. 9 alin. (2)]. Scopul și condițiile generale pentru luarea măsurilor preventive sunt reglementate în art. 202 din Codul de procedură penală, reglementări aplicabile indiferent de măsura preventivă ce se instituie, condițiile specifice de luare a fiecărei măsuri și procedura de urmat, conținutul și efectele dispunerii lor fiind reglementate prin norme procesuale penale cu caracter special cuprinse în secțiunile a 2-a („*Reținerea*”), a 3-a („*Controlul judiciar*”), a 4-a („*Controlul judiciar pe cauțiune*”), a 5-a („*Arestul la domiciliu*”) și a 6-a („*Arestarea preventivă*”) ale capitolului privind măsurile preventive (Decizia nr. 744 din 13 decembrie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 102 din 6 februarie 2017, paragrafele 25, 26).

15. În decizia precitată, Curtea a constatat că noul Cod de procedură penală stabilește obligația organului judiciar ca, la alegerea măsurii preventive, să analizeze cumulativ următoarele condiții generale: să existe probe sau indicii temeinice din care rezultă suspiciunea rezonabilă că o persoană a săvârșit o infracțiune [art. 202 alin. (1)], măsura aleasă să fie proporțională cu gravitatea acuzației [art. 202 alin. (3)], măsura preventivă să fie necesară pentru realizarea scopului urmărit prin dispunerea acesteia [art. 202 alin. (3)] — condiția necesității măsurilor privative sau restrictive de libertate fiind exprimată sub condiția caracterului excepțional al acestora [art. 9 alin. (2)] și să nu existe, la momentul dispunerii, confirmării, prelungirii sau menținerii măsurii preventive, vreă cauză care împiedică punerea în mișcare sau exercitarea acțiunii penale. Totodată, Curtea a reținut că, potrivit art. 202 alin. (1) din Codul de procedură penală, măsurile preventive pot fi dispuse doar în scopul asigurării bunei desfășurări a procesului penal, al împiedicării sustragerii suspectului ori a inculpatului de la urmărirea penală sau de la judecată ori al prevenirii săvârșirii unei alte infracțiuni. Așadar, Curtea a reținut că luarea măsurilor preventive este condiționată de existența cel puțin a unuia dintre scopurile enumerate anterior, prin aceasta fiind subliniat caracterul preventiv pe care aceste măsuri trebuie să îl aibă în cursul procesului penal. De asemenea, Curtea a reținut că existența unuia dintre scopurile menționate se impune a fi verificată atât la momentul luării măsurii preventive, cât și atunci când se dispune confirmarea, prelungirea, înlocuirea, revocarea sau, după caz, menținerea unei astfel de măsuri. Curtea a

constatat, totodată, că sensul sintagmei „*buna desfășurare a procesului penal*” este acela de prevenire a situațiilor în care inculpatul ar putea să interfereze de o manieră gravă cu buna și corectă desfășurare a procesului penal, prin conduita sa încercând alterarea probatoriului pe baza căruia organele judiciare trebuie să stabilească adevărul. Curtea reține că, pentru luarea măsurii controlului judiciar, art. 211 din Codul de procedură penală face trimitere la scopul și condițiile reglementate în art. 202 alin. (1) al aceluiași act normativ. În cazul măsurii preventive a controlului judiciar, acest scop este realizat prin impunerea în sarcina inculpatului a unor obligații și interdicții, instituite în art. 215 din Codul de procedură penală, în vederea supravegherii conduitei acestuia de către organul judiciar.

16. Totodată, prin Decizia nr. 712 din 4 decembrie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 33 din 15 ianuarie 2015, Curtea a statuat că măsura controlului judiciar reprezintă o măsură intruzivă ce poate afecta dreptul fundamental al libertății individuale și alte drepturi și libertăți fundamentale, respectiv libera circulație, viața intimă, familială și privată, libertatea întrunirilor, munca și protecția socială a muncii și libertatea economică. Însă, Curtea a reținut că drepturile fundamentale anterior enumerate nu sunt absolute prin natura lor, ele putând fi supuse unor limitări rezonabile printr-o reglementare etatică. Reținând incidența în cauză a art. 53 din Legea fundamentală, Curtea a analizat restrângerea exercitării drepturilor menționate, respectiv dacă această restrângere este conformă cu prevederile acestui text constituțional. Curtea a reținut că ingerința generată de instituția controlului judiciar vizează drepturi fundamentale, respectiv dreptul la libertatea individuală, dreptul la liberă circulație, dreptul la viață intimă, familială și privată, libertatea întrunirilor, munca și protecția socială a muncii și libertatea economică, este reglementată prin lege, respectiv art. 211—215 din Codul de procedură penală, are ca scop legitim desfășurarea instrucției penale, fiind o măsură judiciară aplicabilă în cursul urmăririi penale și al judecării, se impune, fiind adecvată *in abstracto* scopului legitim urmărit, este nediscriminatorie și este necesară într-o societate democratică, pentru protejarea valorilor statului de drept. Prin Decizia nr. 712 din 4 decembrie 2014, Curtea a admis excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 211—217 din Codul de procedură penală și, pe cale de consecință, prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 82/2014 pentru modificarea și completarea Legii nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 911 din 15 decembrie 2014, dispozițiile art. 211—217 din Codul de procedură penală au fost puse în acord cu prevederile constituționale în sensul arătat de instanța de contencios constituțional prin decizia precitată, astfel încât, prin reglementarea termenului pentru care poate fi dispusă și a duratei maxime a măsurii controlului judiciar, ingerința analizată a devenit proporțională cu cauza care a determinat-o, asigurându-se un just echilibru între interesul public și cel individual.

17. În continuare, Curtea reține că, potrivit art. 203 alin. (2) coroborat cu art. 211 alin. (1) din Codul de procedură penală — norme procesuale penale criticate în prezenta cauză, măsura preventivă a controlului judiciar poate fi luată, față de inculpat, în cursul urmăririi penale, de către procuror și de către judecătorul de drepturi și libertăți. Autorul excepției susține, în esență, că normele procesuale penale criticate sunt neconstituționale în măsura în care permit procurorului luarea măsurilor preventive restrictive de libertate, în cursul urmăririi penale, în condițiile în care procurorul nu beneficiază de garanțiile de independență, în raport cu dispozițiile constituționale invocate.

18. Contrar celor susținute de autor, Curtea constată că în jurisprudența sa — în acest sens fiind deciziile nr. 1.503 din 18 noiembrie 2010, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 8 din 5 ianuarie 2011, și nr. 385 din 13 aprilie 2010, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 317 din 14 mai 2010 — a reținut că Ministerul Public este o parte

componentă a autorității judecătorești, și nu a puterii executive sau a administrației publice, iar principiul controlului ierarhic este expresia principiului unicității de acțiune a membrilor Ministerului Public, o garanție suplimentară a respectării principiilor legalității și imparțialității în desfășurarea activității judiciare. Așadar, legiuitorul constituant a înțeles să confere procurorului un rol determinat în reprezentarea intereselor generale ale societății, din moment ce a așezat dispozițiile referitoare la Ministerul Public în capitolul referitor la „*Autoritatea judecătorească*” și nicio lege organică sau ordinară nu poate să deroge de la textele constituționale. Procurorul participă în proces și contribuie la aflarea adevărului, sens în care, în cursul urmăririi penale, strânge și administrează probe, atât în favoarea, cât și în defavoarea suspectului sau a inculpatului, din oficiu sau la cerere. Textul constituțional, referindu-se la apărarea drepturilor și libertăților cetățenilor, nu are în vedere transformarea procurorului într-un avocat al uneia dintre părți, el având numai rolul de a veghea la respectarea legii în procesele care pun în discuție astfel de drepturi și libertăți. Fiind vorba de un proces penal, este de necontestat că în acest domeniu există interese generale care trebuie apărate, iar, în activitatea judiciară, Constituția a stabilit acest rol de apărător pentru procuror a cărui participare obligatorie în procesele penale nu poate avea caracter formal. Art. 131 din Legea fundamentală consacră procurorului un rol esențial în activitatea judiciară, și anume acela de reprezentant al intereselor generale ale societății, de apărător al ordinii de drept, precum și al drepturilor și libertăților fundamentale ale cetățenilor. Dispozițiile constituționale instituie atribuții cu caracter de generalitate care sunt concretizate detaliat, după caz, prin legi organice sau prin legi ordinare (Decizia nr. 76 din 26 februarie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 174 din 13 martie 2015).

19. De asemenea, Curtea a subliniat că procurorul, indiferent de fapte sau făptuitori, este ținut de respectarea tuturor garanțiilor de legalitate și imparțialitate cerute de art. 132 din Constituție și este obligat ca, în cadrul activității judiciare, să reprezinte interesele generale ale societății, să apere ordinea de drept, precum și drepturile și libertățile cetățenilor (Decizia nr. 171 din 2 martie 2010, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 167 din 16 martie 2010). Potrivit art. 132 alin. (1) din Constituția României, „*procurorii își desfășoară activitatea potrivit principiului legalității, al imparțialității și al controlului ierarhic*”. Principiul legalității este, în sensul atribuit de Legea fundamentală, specific activității procurorilor, care, în virtutea acestuia, au obligația ca, în exercitarea atribuțiilor prevăzute de lege, să urmeze în mod obligatoriu dispozițiile legii, fără posibilitatea de a acționa întemeindu-se pe criteriile de oportunitate, fie în adoptarea unor măsuri, fie în alegerea procedurilor (Decizia nr. 385 din 13 aprilie 2010, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 317 din 14 mai 2010). În același fel, Curtea a reținut că principiul subordonării ierarhice, specific Ministerului Public, nu contravine principiului constituțional al imparțialității (Decizia nr. 1.273 din 12 octombrie 2010, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 788 din 25 noiembrie 2010). Din principiul imparțialității rezultă că procurorul, în calitatea sa de reprezentant al întregii societăți, de apărător al ordinii de drept, precum și al drepturilor și libertăților cetățenilor, are obligația să își exercite acțiunea cu obiectivitate, fără alt scop general prestabilit și fără părtinire în favoarea statului sau a vreuneia dintre părțile din procesele judiciare la care participă (Decizia nr. 311 din 14 iunie 2005, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 749 din 17 august 2005). Principiul subordonării ierarhice, specific Ministerului Public, nu contravine principiului constituțional al imparțialității (Decizia nr. 1.273 din 12 octombrie 2010, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 788 din 25 noiembrie 2010).

20. Totodată, față de susținerile autorului excepției, Curtea reține că luarea măsurii controlului judiciar de către procuror se face într-o procedură expres reglementată în art. 212 din Codul

de procedură penală, care stabilește că procurorul dispune citarea inculpatului aflat în stare de libertate sau aducerea inculpatului aflat în stare de reținere, inculpatului prezent i se aduc la cunoștință, de îndată, în limba pe care o înțelege, infracțiunea de care este suspectat și motivele luării măsurii controlului judiciar, iar măsura controlului judiciar poate fi luată numai după audierea inculpatului, în prezența avocatului ales ori numit din oficiu, cu aplicarea, în mod corespunzător, a dispozițiilor art. 209 alin. (6)—(9) din Codul de procedură penală. Prin urmare, Curtea constată că luarea măsurii controlului judiciar de către procuror poate fi dispusă doar cu respectarea procedurii și cu asigurarea garanțiilor procesuale prevăzute la art. 212 alin. (1)—(3) din Codul de procedură penală.

21. De asemenea, Curtea reține că asupra legalității și temeiniciei luării măsurii preventive a controlului judiciar se pronunță judecătorul de drepturi și libertăți de la instanța careia i-ar reveni competența să judece cauza în fond, potrivit art. 213 din Codul de procedură penală, în procedura soluționării plângerii formulate de inculpat împotriva ordonanței procurorului. Normele procesuale penale menționate sunt în acord cu dispozițiile art. 3 alin. (5) din Codul de procedură penală potrivit cărora, „*asupra actelor și măsurilor din cadrul urmăririi penale, care restrâng drepturile și libertățile fundamentale ale persoanei, dispune judecătorul desemnat cu atribuții în acest sens, cu excepția cazurilor prevăzute de lege*.” Așadar, exercitarea căii de atac împotriva ordonanței procurorului prin care s-a dispus luarea măsurii controlului judiciar reprezintă o modalitate de acces la justiție prin care inculpatul, ale cărui drepturi constituționale au fost restrânse, își exercită dreptul de a se adresa unei instanțe naționale competente să examineze pretențiile sale, un control judiciar care asigură respectarea drepturilor constituționale invocate. În cadrul acestui control judiciar, potrivit art. 213 alin. (6) din Codul de procedură penală, judecătorul de drepturi și libertăți poate revoca măsura preventivă a controlului judiciar, dacă au fost încălcate dispozițiile legale care reglementează condițiile de luare a acesteia sau poate modifica obligațiile din conținutul controlului judiciar, în acest fel asigurându-se respectarea dreptului la libertate și siguranță consacrat în noua lege procesuală penală, în art. 9 alin. (4), potrivit căruia „*atunci când se constată că o măsură privativă sau restrictivă de libertate a fost dispusă în mod nelegal, organele judiciare competente au obligația de a dispune revocarea măsurii și, după caz, punerea în libertate a celui reținut sau arestat*.”

22. Curtea reține că, examinând excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 213 alin. (2) din Codul de procedură penală, invocată de același autor din prezenta cauză, a pronunțat Decizia nr. 17 din 17 ianuarie 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 261 din 13 aprilie 2017, prin care a admis excepția de neconstituționalitate și a constatat că dispozițiile art. 213 alin. (2) din Codul de procedură penală sunt constituționale în măsura în care soluționarea plângerii împotriva ordonanței procurorului prin care s-a luat măsura controlului judiciar se face cu aplicarea prevederilor art. 204 alin. (4) din Codul de procedură penală. În motivarea soluției sale, Curtea a reținut, în esență, că dispoziția de lege criticată, prin faptul că nu prevede un termen cert de soluționare a plângerii împotriva ordonanței procurorului prin care s-a luat/prelungit măsura preventivă a controlului judiciar, determină ca această cale de atac să nu poată fi exercitată efectiv, încălcându-se dispozițiile art. 21 din Constituție.

23. În aceste condiții, având în vedere toate cele arătate în precedent, Curtea constată că în ipoteza în care, în cursul urmăririi penale, procurorul dispune luarea măsurii controlului judiciar față de inculpat, acesta beneficiază de suficiente garanții procesuale astfel încât drepturile constituționale invocate în motivarea prezentei excepții de neconstituționalitate să fie pe deplin respectate.

24. Pentru considerentele expuse mai sus, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992, cu unanimitate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate ridicată de Dragoș George Bîlteanu în Dosarul nr. 5.101/2/2016 (2.567/2016) al Curții de Apel București — Secția a II-a penală și constată că dispozițiile art. 202 alin. (4) lit. b) și c), art. 203 alin. (2) și art. 211 alin. (1) din Codul de procedură penală sunt constituționale în raport cu criticile formulate.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Curții de Apel București — Secția a II-a penală și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I. Pronunțată în ședința din data de 25 aprilie 2017.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE
prof. univ. dr. **VALER DORNEANU**

Magistrat-asistent,
Mihaela Ionescu

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 256

din 25 aprilie 2017

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 308 alin. (1) din Codul penal cu referire la sintagma „ori în cadrul oricărei persoane juridice” raportat la art. 295 alin. (1) și art. 298 din Codul penal

Valer Dorneanu	— președinte
Marian Enache	— judecător
Petre Lăzăroiu	— judecător
Mircea Ștefan Minea	— judecător
Daniel Marius Morar	— judecător
Mona-Maria Pivniceru	— judecător
Livia Doina Stanciu	— judecător
Varga Attila	— judecător
Mihaela Ionescu	— magistrat-asistent

Cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror Cosmin Grancea.

1. Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 308 alin. (1) din Codul penal în ceea ce privește expresia „ori în cadrul oricărei persoane juridice” privitoare la dispozițiile art. 295 alin. (1) și art. 298 din Codul penal, excepție ridicată de Ion Toader, în Dosarul nr. 16.160/300/2016/a1 al Judecătoriei Sectorului 2 București — Secția penală și care formează obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 1.571D/2016.

2. La apelul nominal, răspunde pentru autorul excepției domnul avocat Dumitru Rădescu, din cadrul Baroului București, având împuternicire avocațială depusă la dosar. Lipsește cealaltă parte, față de care procedura de citare a fost legal îndeplinită. Magistratul-asistent referă asupra cauzei și arată că, la dosar, au fost depuse concluziile scrise ale autorului în vederea admiterii excepției de neconstituționalitate și punctul de vedere al celeilalte părți în sensul respingerii excepției de neconstituționalitate.

3. Cauza fiind în stare de judecată, președintele acordă cuvântul apărătorului autorului excepției care solicită admiterea acesteia astfel cum a fost formulată, reiterând motivele de neconstituționalitate reținute în actul de sesizare a instanței de control constituțional, și, totodată, invocă, în plus față de criticile reținute în actul de sesizare, ca temei al excepției de

neconstituționalitate și dispozițiile constituționale ale art. 16 din Constituție, având în vedere Decizia Curții Constituționale nr. 461 din 28 iunie 2016.

4. Reprezentantul Ministerului Public, având cuvântul, solicită respingerea, ca neîntemeiată, a excepției de neconstituționalitate. Pentru început, apreciază că excepția de neconstituționalitate este necesar a fi examinată prin raportare la criticile formulate de către autor în fața instanței de judecată și asupra cărora aceasta și-a exprimat opinia, iar autoritățile prevăzute de Legea nr. 47/1992, republicată, au comunicat punctele lor de vedere. În continuare, față de criticile de neconstituționalitate referitoare la prevederile art. 308 alin. (1) din Codul penal cu referire la sintagma „ori în cadrul oricărei persoane juridice” raportat la dispozițiile art. 295 din același act normativ, invocă Decizia Curții Constituționale nr. 461 din 28 iunie 2016. Cât privește excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 308 alin. (1) din Codul penal cu referire la sintagma „ori în cadrul oricărei persoane juridice” raportat la art. 298 din Codul penal, apreciază că examinarea acesteia nu poate fi extinsă la analiza diferitelor modalități de realizare a elementului material al laturii obiective a infracțiunii de neglijență în serviciu, întrucât excepția privește doar incriminarea neglijenței în serviciu în mediul privat. Cu privire la aceste din urmă susțineri, apreciază că excepția, astfel formulată, este neîntemeiată.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, constată următoarele:

5. Prin Încheierea din 16 august 2016, pronunțată în Dosarul nr. 16.160/300/2016/a1, **Judecătoria Sectorului 2 București — Secția penală a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 308 alin. (1) din Codul penal în ceea ce privește expresia „ori în cadrul oricărei persoane juridice” privitoare la dispozițiile art. 295**

alin. (1) și art. 298 din Codul penal. Excepția a fost ridicată de Ion Toader în cauza penală în cadrul căreia autorul excepției a fost trimis în judecată pentru săvârșirea infracțiunilor de delapidare și neglijență în serviciu.

6. În motivarea excepției de neconstituționalitate autorul susține, în esență, că incriminarea delapidării și a neglijenței în serviciu, în mediul privat, nu poate fi justificată, întrucât valorile sociale ocrotite privesc asigurarea corectitudinii exercitării atribuțiilor de către funcționarul public, astfel cum este acesta definit în art. 175 din Codul penal. În aceste condiții, apreciază că normele procesual penale criticate aduc atingere libertății economice și dreptului la muncă al persoanelor care exercită permanent ori temporar, cu sau fără remunerație, o însărcinare de orice natură în cadrul oricărei persoane juridice.

7. Judecătoria Sectorului 2 București — Secția penală și-a exprimat opinia în sensul că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată. În susținerea acestei soluții, arată că niciun argument din Decizia Curții Constituționale nr. 603 din 6 octombrie 2015 nu își găsește aplicarea, în prezenta cauză, prin raportare la infracțiuni de serviciu de tipul celor enumerate de autorul excepției. Instanța precizează că, în prezenta speță, interesul public constă în atitudinea unei persoane fizice în ceea ce privește poziția pe care ar putea să o aibă prin raportare la patrimoniul unor persoane juridice de drept privat.

8. Potrivit prevederilor art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, încheierea de sesizare a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate invocate.

9. **Guvernul** apreciază că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată. Arată că, în exercitarea atributelor sale de reglementare a infracțiunilor, a pedepselor și a regimului de executare a acestora, legiuitorul a apreciat că unele dintre faptele ilicite, între care și delapidarea sau neglijența în serviciu comisă de către un funcționar, altul decât funcționarul public, constituie fapte cu un grad ridicat de pericol social, deoarece aduc atingere normalei desfășurări a relațiilor sociale referitoare la buna desfășurare a raporturilor de serviciu, precum și celor referitoare la protecția patrimoniului. Reține că normele procesual penale criticate nu stabilesc nicio limitare a accesului la locul de muncă, nicio interdicție în alegerea profesiei, meseriei, ocupației sau în alegerea locului de muncă și, de asemenea, nu limitează dreptul la măsuri de protecție socială. Fapta de însușire, pe nedrept, a valorilor sau bunurilor administrate de către un funcționar sau de neîndeplinire a atribuțiilor de serviciu, cu consecința producerii unei pagube ori a unei vătămări a drepturilor sau intereselor legitime ale unei persoane, chiar atunci când aceasta este comisă în mediul privat, nu reprezintă o exercitare, în limite normale și constituționale, a dreptului reglementat de art. 41 din Constituție, ci, din contră, este de natură a afecta buna desfășurare a relațiilor de muncă, precum și dreptul de proprietate privată al persoanei juridice al cărei patrimoniu este afectat. Apreciază că prevederile criticate nu sunt de natură a afecta libertatea economică, libera inițiativă și liberul acces al unei persoane la o activitate economică, scopul lor fiind tocmai acela de a proteja aceste valori prin crearea unui climat de încredere în desfășurarea activității economice. Reține că libertatea economică presupune libertatea oricărei persoane de a iniția și întreprinde o activitate cu scop lucrativ, nu și exercitarea acestui drept cu rea-credință și crearea de prejudicii partenerilor economici sau angajatorului prin însușirea, pe nedrept, a patrimoniului acestora. Aceste din urmă fapte intră în sfera ilicitului și nu sunt o expresie a libertății economice.

10. **Avocatul Poporului** precizează că a transmis punctul său de vedere cu privire la excepția de neconstituționalitate a

dispozițiilor art. 308 alin. (1) și art. 295 din Codul penal în dosarele Curții Constituționale nr. 990D/2016 și nr. 113D/2016, în sensul că dispozițiile legale criticate sunt constituționale, reținând că infracțiunea de delapidare prezintă un anumit grad de pericol social chiar dacă nu a fost comisă de un funcționar public, ci de către sau în legătură cu persoanele care exercită, permanent ori temporar, cu sau fără o remunerație, o însărcinare de orice natură în cadrul oricărei persoane juridice. Fiind vorba despre un grad de pericol social mai mic, legiuitorul a prevăzut posibilitatea reducerii limitelor speciale ale pedepsei cu o treime. Reține că, în ceea ce privește dispozițiile art. 295 și art. 298 din Codul penal, în cazul infracțiunii de delapidare ori în cazul infracțiunii de neglijență în serviciu, dacă prin săvârșirea acestora se cauzează o pagubă ori o vătămare a drepturilor sau intereselor legitime ale unei persoane juridice, protecția penală conferită de legiuitor este adecvată sub aspectul finalității, și anume aceea a protejării unor valori sociale, chiar și private, fiind necesară și asigurând un raport just de proporționalitate între severitatea măsurii ce poate fi luată și interesul privat al persoanelor juridice. Precizează că își menține punctul de vedere anterior exprimat.

11. **Președinții celor două Camere ale Parlamentului** nu au comunicat punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, raportul întocmit de judecătorul-raportor, punctele de vedere ale Guvernului și Avocatului Poporului, concluziile scrise ale părților, concluziile orale ale apărătorului autorului excepției, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

12. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

13. **Obiectul excepției de neconstituționalitate** îl constituie dispozițiile art. 308 alin. (1) din Codul penal cu referire la sintagma „*ori în cadrul oricărei persoane juridice*” raportat la art. 295 alin. (1) și art. 298 din Codul penal, având următorul conținut:

— Art. 308 alin. (1) — „*Infracțiuni de corupție și de serviciu comise de alte persoane*”: „*Dispozițiile art. 289—292, 295, 297—301 și 304 privitoare la funcționarii publici se aplică în mod corespunzător și faptelor săvârșite de către sau în legătură cu persoanele care exercită, permanent ori temporar, cu sau fără o remunerație, o însărcinare de orice natură în serviciul unei persoane fizice dintre cele prevăzute la art. 175 alin. (2) ori în cadrul oricărei persoane juridice.*”;

— Art. 295 alin. (1) — „*Delapidarea*”: „*Însușirea, folosirea sau traficul de către un funcționar public, în interesul său ori pentru altul, de bani, valori sau alte bunuri pe care le gestionează sau le administrează se pedepsește cu închisoarea de la 2 la 7 ani și interzicerea exercitării dreptului de a ocupa o funcție publică.*”;

— Art. 298 — „*Neglijența în serviciu*”: „*Încălcarea din culpă de către un funcționar public a unei îndatoriri de serviciu, prin neîndeplinirea acesteia sau prin îndeplinirea ei defectuoasă, dacă prin aceasta se cauzează o pagubă ori o vătămare a drepturilor sau intereselor legitime ale unei persoane fizice sau ale unei persoane juridice, se pedepsește cu închisoare de la 3 luni la 3 ani sau cu amendă.*”

14. În susținerea neconstituționalității normelor procesual penale criticate, autorul excepției invocă dispozițiile constituționale ale art. 41 alin. (1) privind munca și protecția socială a muncii și art. 45 privind libertatea economică.

15. Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea constată că prin Decizia nr. 603 din 6 octombrie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 845 din 13 noiembrie 2015, a admis excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 301 alin. (1) și art. 308 alin. (1) din Codul penal și a constatat că sintagma „*ori în cadrul oricărei persoane juridice*” din cuprinsul dispozițiilor art. 308 alin. (1) din Codul penal, cu raportare la art. 301 din Codul penal, este neconstituțională. În cuprinsul deciziei anterior arătate Curtea a reținut că protecția penală reglementată prin prevederile art. 308 din Codul penal, deși adecvată sub aspectul finalității, aceea a protejării unor valori sociale chiar și private, nu este necesară și nu respectă un raport just de proporționalitate între severitatea măsurii ce poate fi luată și interesul individual al persoanelor. Curtea a reținut, de asemenea, că, dacă faptele persoanelor din mediul privat sunt cauzatoare de prejudicii, împotriva acestora poate fi angajată răspunderea civilă, de dreptul muncii sau altă formă de răspundere, care nu implică forța de constrângere a statului prin mijloace de drept penal. Prin urmare, Curtea a observat că este greu de identificat o valoare socială ce trebuie protejată în cazul sancționării conflictului de interese în mediul privat, dat fiind că eventualele cazuri concrete de incompatibilitate pot fi eficient soluționate, astfel cum s-a arătat, cu ajutorul mijloacelor de drept civil, dreptul muncii sau prin alte reguli, care nu implică răspunderea penală. Așadar, Curtea a constatat că incriminarea conflictului de interese în mediul privat reprezintă o încălcare nejustificată a libertății economice și a dreptului la muncă al persoanelor care exercită, permanent ori temporar, cu sau fără o remunerație, o însărcinare de orice natură în cadrul oricărei persoane juridice, drepturi fundamentale prevăzute la art. 41 alin. (1) și art. 45 din Constituție.

16. Prin Decizia nr. 461 din 28 iunie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 951 din 25 noiembrie 2016, Curtea a constatat că situația este diferită în cazul raportării prevederilor art. 308 alin. (1) din Codul penal la dispozițiile art. 295 din același cod. În acest sens, Curtea a reținut că infracțiunea de delapidare a fost inclusă de legiuitor în cuprinsul titlului V al părții speciale a Codului penal, intitulat „*Infracțiuni de corupție și de serviciu*”, în capitolul II — „*Infracțiuni de serviciu*”. Curtea a reținut că aceste infracțiuni au, de principiu, subiect activ calificat, ce are calitatea de funcționar public. Potrivit art. 175 alin. (1) din Codul penal, funcționar public, în sensul legii penale, este persoana care, cu titlu permanent sau temporar, cu sau fără o remunerație: a) exercită atribuții și responsabilități, stabilite în temeiul legii, în scopul realizării prerogativelor puterii legislative, executive sau judecătorești; b) exercită o funcție de demnitate publică sau o funcție publică de orice natură; c) exercită, singură sau împreună cu alte persoane, în cadrul unei regii autonome, al altui operator economic sau al unei persoane juridice cu capital integral sau majoritar de stat, atribuții legate de realizarea obiectului de activitate al acesteia. Conform alin. (2) al aceluiași art. 175, este considerată funcționar public, în sensul legii penale, și persoana care exercită un serviciu de interes public pentru care a fost investită de autoritățile publice sau care este supusă controlului ori supravegherii acestora cu privire la îndeplinirea respectivului serviciu public.

17. De asemenea, Curtea a reținut că infracțiunea de delapidare are ca obiect juridic special relațiile sociale de serviciu a căror formare și desfășurare implică o corectă gestionare și administrare a bunurilor mobile din patrimoniul unei persoane juridice, iar, ca obiect material, conform ipotezei normei de incriminare, bani, valori sau alte bunuri, fiind vorba despre o infracțiune ce are ca subiect activ o persoană care are calitatea de funcționar public în sensul legii penale. Curtea a reținut că persoana juridică ale cărei interese legale sunt ocrotite

prin incriminarea faptelor arătate la art. 295 din Codul penal este o autoritate publică, o instituție publică sau o altă persoană juridică ce administrează sau exploatează bunuri proprietate publică. Elementul material al laturii obiective se realizează prin fapta de însușire, folosire sau traficare de bani, valori sau alte bunuri, în interes personal sau pentru altul. Prin „*însușire*” se înțelege scoaterea unui bun din posesia sau detinerea unei persoane juridice dintre cele mai sus menționate și trecerea acestuia în proprietatea făptuitorului, așa încât acesta să poată dispune de el prin consumare, folosire sau chiar înstrăinare. „*Folosirea*”, ca modalitate normativă de realizare a obiectului material al infracțiunii analizate, constă în scoaterea inițială a unui bun din posesia unei persoane juridice și în utilizarea lui, în folosul făptuitorului, urmată de readucerea bunului în patrimoniul din care a fost scos. „*Traficarea*”, în sensul aceleiași norme de incriminare, constă în scoaterea unui bun din patrimoniul unei persoane juridice și în utilizarea lui de către făptuitor în vederea obținerii unui profit, într-o manieră speculativă. Urmarea imediată constă în crearea unei stări de pericol pentru relațiile sociale referitoare la activitatea economică a persoanelor juridice avute în vedere, prin scoaterea bunului care formează obiectul material al infracțiunii din sfera patrimonială în care se găsea inițial și folosirea lui în interesul făptuitorului sau al altei persoane. Atingerea scopului săvârșirii faptei, respectiv obținerea unui folos sau satisfacerea unui interes pentru sine sau pentru altul, nu prezintă importanță pentru consumarea infracțiunii de delapidare, însă existența acestuia denotă săvârșirea cu intenție directă a infracțiunii.

18. Curtea a constatat că, având în vedere pericolul social pe care faptele de delapidare îl prezintă, în general, pentru relațiile patrimoniale ale unei persoane juridice, legiuitorul a incriminat, prin art. 308 alin. (1) din Codul penal, infracțiunea de delapidare atunci când ea este săvârșită în mediul privat, respectiv atunci când faptele sunt comise de către sau în legătură cu persoanele care exercită, permanent ori temporar, cu sau fără o remunerație, o însărcinare de orice natură în serviciul unei persoane fizice dintre cele prevăzute la art. 175 alin. (2) din Codul penal ori în cadrul oricărei persoane juridice.

19. Având în vedere conținutul constitutiv al infracțiunii de delapidare și pericolul social pe care faptele prin care aceasta poate fi realizată îl prezintă pentru relațiile sociale de natură patrimonială ale oricărei persoane juridice, precum și pentru activitățile economice ale oricărei astfel de persoane, Curtea a reținut că o atare reglementare legală nu este contrară caracterului necesar al incriminării astfel realizate și păstrează un just raport de proporționalitate între interesul general, circumscris imperativului respectării relațiilor sociale protejate de norma juridică în cauză, și cel individual, circumscris libertății persoanei de a exercita activități economice. Dimpotrivă, Curtea a constatat că pedepsirea faptelor de delapidare, în cazul săvârșirii lor în mediul privat, cu o pedeapsă ale cărei limite speciale se reduc cu o treime, realizează un just echilibru între nevoia de protecție a valorilor și relațiilor sociale anterior menționate, inclusiv prin intermediul normelor de drept penal, și severitatea pedepsei penale aplicabile.

20. De asemenea, Curtea a reținut că, într-adevăr, împotriva persoanelor din mediul privat care săvârșesc fapte cauzatoare de prejudicii, poate fi angajată răspunderea civilă, de dreptul muncii sau altă formă de răspundere. Curtea a constatat, totodată, că pentru persoanele juridice din mediul privat, desfășurarea în mod corect a relațiilor sociale de natură patrimonială și a activităților cu caracter economic constituie o premisă importantă a însăși existenței lor. Prin urmare, având în vedere pericolul considerabil al faptelor de delapidare prin raportare la importanța valorilor sociale ocrotite prin norma de incriminare, Curtea a conchis că utilizarea de către legiuitor a forței de constrângere a statului, prin mijloace de drept penal, în

cazul săvârșirii faptelor de delapidare în condițiile art. 308 alin. (1) raportat la art. 295 alin. (1) din Codul penal, este proporțională cu scopul urmărit, chiar și în condițiile în care alături de răspunderea penală pentru această infracțiune poate fi angajată și o altă formă de răspundere dintre cele anterior enumerate. În ceea ce privește susținerea autorilor excepției, conform căreia dispozițiile art. 272 din Legea societăților nr. 31/1990 acoperă întreaga nevoie de incriminare a faptelor de delapidare în mediul privat, Curtea a constatat că norma penală la care se face referire are un obiect juridic special restrâns, subsumat celui al infracțiunii reglementate la art. 308 alin. (1) din Codul penal, constând în relațiile sociale din domeniul de activitate al societăților, precum și faptul că subiectul activ al infracțiunii prevăzute la art. 272 din Legea nr. 31/1990 are calitatea de fondator, administrator, director general, director, membru al consiliului de supraveghere sau director ori reprezentant legal al societății, neputând fi orice persoană care îndeplinește condițiile prevăzute la art. 308 alin. (1) din Codul penal, respectiv orice persoană care exercită, permanent ori temporar, cu sau fără o remunerație, o însărcinare de orice natură în serviciul unei persoane fizice dintre cele prevăzute la art. 175 alin. (2) din Codul penal ori în cadrul oricărei persoane juridice. Prin urmare, Curtea nu a reținut suprapunerea obiectului de reglementare al art. 272 din Legea nr. 31/1990 cu cel al art. 308 alin. (1) raportat la art. 295 din Codul penal.

21. Întrucât nu au intervenit elemente noi, de natură să determine schimbarea acestei jurisprudențe, soluția de respingere a excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 308 alin. (1) din Codul penal cu referire la sintagma „*ori în cadrul oricărei persoane juridice*” raportat la art. 295 alin. (1) din Codul penal, pronunțată de Curte prin decizia mai sus menționată, precum și considerentele care au fundamentat-o, își păstrează valabilitatea și în prezenta cauză.

22. Cât privește excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 308 alin. (1) din Codul penal cu referire la sintagma „*ori în cadrul oricărei persoane juridice*” raportat la art. 298 din Codul penal, Curtea reține că neglijența în serviciu este fapta funcționarului public [sau a altui angajat al persoanelor juridice sau al persoanelor fizice asimilate funcționarilor publici, conform art. 175 alin. (2) din Codul penal] care încalcă, din culpă, o îndatorire de serviciu, prin neîndeplinirea acesteia sau prin îndeplinirea ei defectuoasă, dacă prin aceasta se cauzează o pagubă ori o vătămare a drepturilor sau intereselor legitime ale unei persoane fizice sau ale unei persoane juridice.

23. Curtea reține că obiectul juridic special al infracțiunii de neglijență în serviciu îl reprezintă relațiile sociale privind buna desfășurare a activității funcționarilor publici [sau a altor angajați ai persoanelor juridice sau ai persoanelor fizice asimilate funcționarilor publici, conform art. 175 alin. (2) din Codul penal] și, implicit, a unităților la care sunt încadrați aceștia, prin îndeplinirea în mod corect a atribuțiilor ce le revin, pentru a nu cauza o pagubă ori o vătămare a drepturilor sau intereselor legitime ale unei persoane fizice sau ale unei persoane juridice. De asemenea, când subiectul activ este, potrivit dispozițiilor art. 308 alin. (1) din Codul penal, orice alt angajat la o persoană fizică asimilată funcționarilor publici ori la o persoană juridică, se urmărește buna funcționare a acestor unități, prin adoptarea unei conduite corespunzătoare de către persoanele încadrate în muncă, fiind necesar ca acestea să realizeze atribuțiile de serviciu astfel încât să nu producă pagube ori să aducă atingere drepturilor sau intereselor legitime ale persoanelor fizice sau juridice cu care intră în contact sau cu care lucrează.

24. De asemenea, Curtea reține că în cazul infracțiunii de neglijență în serviciu există obiect material numai când fapta s-a comis sau s-a răsfrânt asupra unui bun sau a unei valori materiale care aparține avutului public sau particular, aducând

o vătămare acestora, iar subiect activ nemijlocit poate fi un funcționar public sau persoanele asimilate, potrivit art. 175 alin. (2) din Codul penal, așadar orice persoană care nu are calitatea de funcționar public și care este încadrată în muncă în cadrul unei persoane juridice ori în cadrul unei persoane fizice asimilate funcționarilor publici. Elementul material al laturii obiective presupune „*încălcarea*” din culpă a unei îndatoriri de serviciu de către un funcționar public ori altă persoană încadrată în muncă, potrivit art. 308 din Codul de procedură penală, prin „*neîndeplinirea*” sau „*îndeplinirea defectuoasă*” a acesteia. Potrivit doctrinei, încălcarea unei îndatoriri de serviciu vizează nerespectarea sau nesocotirea unei sarcini care rezultă din obligațiile de serviciu ale făptuitorului și se poate realiza prin două modalități alternative, respectiv o inacțiune — neîndeplinirea unei îndatoriri de serviciu totală sau parțială (rămânerea autorului în stare de pasivitate, neefectuarea unui act care trebuia să fie îndeplinit) sau o acțiune — îndeplinirea defectuoasă a unei îndatoriri de serviciu (efectuarea acesteia, din culpă, în alt fel decât trebuia să o realizeze autorul, necorespunzător din punctul de vedere al conținutului, formei sau întinderii îndatoririi, momentului ori condițiilor de efectuare). Cerința esențială pentru realizarea elementului material o reprezintă comiterea acțiunii sau inacțiunii de către funcționarul public sau alt salariat în exercițiul atribuțiilor sale de serviciu, urmarea imediată constând atât în perturbarea activității unității la care lucrează făptuitorul, cât și în producerea unei pagube ori vătămare a drepturilor sau intereselor legitime ale persoanelor fizice sau juridice față de care autorul a încălcat o îndatorire de serviciu.

25. Așadar, Curtea constată că, prin incriminarea neglijenței în serviciu, legiuitorul a urmărit să protejeze nu numai buna funcționare a unităților în care lucrează funcționarii publici sau persoane asimilate acestora, dar și patrimoniul, drepturile și interesele legitime ale celor care vin în contact cu aceste unități și, având în vedere pericolul social pe care faptele de neglijență în serviciu îl prezintă, în general, pentru relațiile patrimoniale ale unei persoane juridice, legiuitorul a incriminat, prin art. 308 alin. (1) din Codul penal, infracțiunea de neglijență în serviciu atunci când ea este săvârșită în mediul privat, respectiv atunci când faptele sunt comise de către sau în legătură cu persoanele care exercită, permanent ori temporar, cu sau fără o remunerație, o însărcinare de orice natură în serviciul unei persoane fizice dintre cele prevăzute la art. 175 alin. (2) din Codul penal ori în cadrul oricărei persoane juridice.

26. În aceste condiții, având în vedere critica formulată în prezenta cauză, care nu privește elementele ce contribuie la configurarea infracțiunii de neglijență în serviciu, ci incriminarea faptelor de neglijență în mediul privat, Curtea constată, similar considerentelor Deciziei nr. 461 din 28 iunie 2016, că o atare reglementare legală nu este contrară caracterului necesar al incriminării astfel realizate și păstrează un just raport de proporționalitate între interesul general, circumscris imperativului respectării relațiilor sociale protejate de norma juridică în cauză, și cel individual, circumscris libertății persoanei de a exercita activități economice. Așa încât, considerentele și soluția Deciziei nr. 461 din 28 iunie 2016 sunt aplicabile *mutatis mutandis* și în ceea ce privește excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 308 alin. (1) din Codul penal cu referire la sintagma „*ori în cadrul oricărei persoane juridice*” raportat la art. 298 din Codul penal, sancționarea faptelor de neglijență în serviciu, în cazul săvârșirii lor în mediul privat, cu o pedeapsă ale cărei limite speciale se reduc cu o treime, realizând un just echilibru între nevoia de protecție a valorilor și relațiilor sociale anterior menționate și severitatea pedepsei penale aplicabile.

27. În final, Curtea constată că, în concluziile orale, la termenul prezent, apărătorul autorului excepției a invocat și încălcarea dispozițiilor art. 16 din Constituție, așadar alt temei de neconstituționalitate în afara celor arătate prin ridicarea excepției de neconstituționalitate în fața instanței de judecată. Cu privire la această susținere, Curtea reține că, așa cum reiese din

dispozițiile art. 29 din Legea nr. 47/1992, părțile trebuie să își motiveze, în scris sau oral, excepția de neconstituționalitate ridicată, adică să indice prevederile și/sau principiile din Constituție pretins a fi încălcate de dispozițiile de lege criticate. Astfel invocată în fața instanței de judecată, excepția de neconstituționalitate trebuie pusă în discuția părților, iar instanța de judecată trebuie să își formuleze opinia cu privire la temeinicia excepției, toate acestea fiind menționate în încheierea de sesizare a Curții Constituționale. Potrivit jurisprudenței Curții Constituționale, de exemplu Decizia nr. 234 din 17 iunie 1997, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 182 din 4 august 1997, „Actul de sesizare a Curții Constituționale este încheierea pronunțată de instanță în fața căreia s-a ridicat excepția de neconstituționalitate. Litigiul constituțional se desfășoară în limitele determinate de actul de sesizare”. De asemenea, prin Decizia nr. 24 din 27 ianuarie 2004, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 173 din 27 februarie 2004, Curtea a reținut că „litigiul constituțional se desfășoară numai în limitele determinate prin încheierea de sesizare, fără ca acestea să poată fi modificate de vreuna dintre

părți.” Astfel, Curtea reține că este necesar a se distinge între situația în care, ulterior sesizării Curții Constituționale, autorul excepției invocă și alte temeiuri de neconstituționalitate decât cele arătate prin ridicarea excepției de neconstituționalitate în fața instanței de judecată (în scris sau oral), adică se invocă și alte dispoziții sau principii din Constituție pretins a fi încălcate de textele de lege criticate, ceea ce este inadmisibil, și, pe de altă parte, situația în care autorul excepției își expune argumentele pentru care susține că excepția de neconstituționalitate este întemeiată, fără a indica temeiuri de drept noi, păstrând limitele sesizării — limite referitoare, pe de-o parte, la dispozițiile de lege criticate, și, pe de altă parte, la temeiurile constituționale invocate, însă putând aduce argumente noi celor deja arătate în fața instanței de judecată care a sesizat Curtea Constituțională, ceea ce este în concordanță cu prevederile Legii nr. 47/1992 (în același sens, Decizia nr. 722 din 6 decembrie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 59 din 20 ianuarie 2017, paragraful 29).

28. Pentru considerentele expuse mai sus, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992, cu unanimitate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate ridicată de Ion Toader, în Dosarul nr. 16.160/300/2016/a1 al Judecătorei Sectorului 2 București — Secția penală și constată că dispozițiile art. 308 alin. (1) din Codul penal cu referire la sintagma „*ori în cadrul oricărei persoane juridice*” raportat la art. 295 alin. (1) și art. 298 din Codul penal, sunt constituționale în raport cu criticile formulate.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Judecătorei Sectorului 2 București — Secția penală și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 25 aprilie 2017.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE

prof. univ. dr. **VALER DORNEANU**

Magistrat-asistent,
Mihaela Ionescu

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 272

din 27 aprilie 2017

referitoare la excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 906 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă

Valer Dorneanu	— președinte
Marian Enache	— judecător
Petre Lăzăroiu	— judecător
Mircea Ștefan Minea	— judecător
Daniel-Marius Morar	— judecător
Mona-Maria Pivniceru	— judecător
Livia Doina Stanciu	— judecător
Varga Attila	— judecător
Ingrid Alina Tudora	— magistrat-asistent

Cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror Loredana Veisa.

1. Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a prevederilor art. 906 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă, excepție ridicată de Primarul comunei Miroslava și Comisia locală de fond funciar Miroslava în Dosarul nr. 36.000/245/2015 al Judecătorei Iași — Secția civilă. Excepția formează obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 1.171D/2016.

2. La apelul nominal răspunde, pentru autorii excepției de neconstituționalitate, avocatul Răzvan Cardoneanu, cu împuternicire avocațială depusă la dosar. Lipsesc părțile. Procedura de citare este legal îndeplinită.

3. Cauza fiind în stare de judecată, președintele acordă cuvântul reprezentantului autorilor excepției de neconstituționalitate, care solicită admiterea acesteia și susține că, prin absența unei căi de atac împotriva încheierilor pronunțate de instanța de executare în cazurile prevăzute de alin. (2) și (3) ale art. 906 din Codul de procedură civilă și, implicit, prin stabilirea caracterului definitiv al acestor încheieri, se instituie o limitare a accesului la justiție. Apreciază, de asemenea că, în speță, având în vedere calitatea de debitor a Unității administrativ-teritoriale, măsura instituită prin reglementarea criticată constituie o ingerință vădit disproporționată în exercitarea unor drepturi fundamentale, cu consecința încălcării prevederilor art. 21 și ale art. 53 alin. (2) din Constituție. În susținerea celor mai sus menționate, invocă Decizia Curții Constituționale nr. 898 din 17 decembrie 2015.

4. Reprezentantul Ministerului Public pune concluzii de respingere, ca neîntemeiată, a excepției de neconstituționalitate. Arată că soluția legislativă criticată se regăsea în cuprinsul art. 580³ din Codul de procedură civilă din 1865, care a mai făcut obiect al controlului de constituționalitate în repetate rânduri, Curtea statuând în sensul conformității acestor prevederi cu Legea fundamentală.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, reține următoarele:

5. Prin Încheierea din 1 iunie 2016, pronunțată în Dosarul nr. 36.000/245/2015, **Judecătoria Iași — Secția civilă a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 906 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.** Excepția de neconstituționalitate a fost ridicată de Primarul comunei Miroslava și Comisia locală de fond funciar Miroslava într-o cauză civilă având ca obiect fond funciar — fixare sumă definitivă (plată penalități).

6. **În motivarea excepției de neconstituționalitate** autorii acesteia susțin, în esență, că prevederile criticate din Codul de procedură civilă sunt neconstituționale prin lipsa unei căi de atac împotriva încheierilor pronunțate de instanța de executare în cazurile prevăzute de alin. (2) și (3) ale art. 906 din Codul de procedură civilă, în aceste situații instanța pronunțându-se prin încheiere definitivă.

7. **Judecătoria Iași — Secția civilă** opinează în sensul caracterului neîntemeiat al excepției de neconstituționalitate, și arată că textul legal criticat nu contravine normelor constituționale invocate de autorii acesteia.

8. Potrivit prevederilor art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, încheierea de sesizare a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

9. **Guvernul** apreciază că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată, sens în care face referire la jurisprudența în materie a Curții Constituționale, exemplu fiind, Decizia nr. 562 din 25 octombrie 2005 și Decizia nr. 484 din 9 noiembrie 2004.

10. **Președinții celor două Camere ale Parlamentului și Avocatul Poporului** nu au comunicat punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, punctul de vedere al Guvernului, raportul întocmit de judecătorul-raportor, susținerea reprezentantului autorilor excepției de neconstituționalitate, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

11. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

12. Obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie prevederile art. 906 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă, republicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 247 din 10 aprilie 2015, potrivit cărora:

„(2) Când obligația nu este evaluabilă în bani, instanța sesizată de creditor îl poate obliga pe debitor, prin încheiere definitivă dată cu citarea părților, să plătească în favoarea creditorului o penalitate de la 100 lei la 1.000 lei, stabilită pe zi de întârziere, până la executarea obligației prevăzute în titlul executoriu.

(3) Atunci când obligația are un obiect evaluabil în bani, penalitatea prevăzută la alin. (2) poate fi stabilită de instanță între 0,1% și 1% pe zi de întârziere, procentaj calculat din valoarea obiectului obligației.

(4) Dacă în termen de 3 luni de la data comunicării încheierii de aplicare a penalității debitorul nu execută obligația prevăzută în titlul executoriu, instanța de executare, la cererea creditorului, va fixa suma definitivă ce i se datorează cu acest titlu, prin încheiere definitivă, dată cu citarea părților.”

13. În opinia autorilor excepției de neconstituționalitate, aceste prevederi contravin dispozițiilor constituționale ale art. 1 alin. (5), potrivit cărora „În România, respectarea Constituției, a supremației sale și a legilor este obligatorie”, art. 21 alin. (3) privind accesul liber la justiție și art. 53 alin. (2) privind restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți.

14. Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea constată că reglementarea legală criticată din Codul de procedură civilă face parte din titlul III — *Executarea silită directă*, cap. IV intitulat „*Executarea silită a altor obligații de a face sau a obligațiilor de a nu face*”. Curtea remarcă faptul că soluția legislativă criticată în prezenta cauză, într-o reglementare similară, se regăsea în cuprinsul art. 580³ din Codul de procedură civilă din 1865, iar aceste prevederi au mai fost supuse controlului de constituționalitate, din perspectiva unor critici similare celor invocate în speța de față.

15. În acest sens sunt, spre exemplu, Decizia nr. 249 din 19 februarie 2009, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 163 din 17 martie 2009, Decizia nr. 720 din 17 iunie 2008, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 588 din 5 august 2008, sau Decizia nr. 893 din 10 iulie 2008, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 578 din 31 iulie 2008, prin care Curtea a statuat că prevederile criticate nu contravin Legii fundamentale. Prin aceste decizii, Curtea a constatat că finalitatea reglementării criticate este evidentă și constă în determinarea debitorului rău-platnic de a executa obligația la care este ținut în temeiul unui titlu executoriu, pe care numai el o poate executa, prin aplicarea unei amenzi civile stabilite pe zi de întârziere până la data executării. Prin exercitarea acestei constrângeri cu caracter pecuniar, se

urmărește contracararea manoperelor abuzive, tinzând la tergiversarea îndeplinirii obligațiilor asumate de debitor, în vederea asigurării celerității, ca exigență imperativă a executării silite. Așa fiind, ar fi illogic și contrar finalității urmărite ca încheierea de obligare a debitorului la plata amenzii civile să fie supusă unor căi de atac. Consacrarea caracterului irevocabil (*în prezent definitiv*) al acestei încheieri este, deci, în deplină concordanță cu finalitatea reglementării, fără ca prin aceasta să se încalce prevederile art. 21 din Constituție, întrucât, așa cum Curtea a statuat în mod constant, accesul liber la justiție nu înseamnă accesul la toate căile de atac și, prin urmare, la toate gradele de jurisdicție, legiuitorul fiind suveran în a limita, pentru rațiuni impuse de specificul domeniului supus reglementării, un atare acces.

16. Curtea reține, totodată, că art. 13 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale presupune existența posibilității efective de a supune judecătii unei instanțe naționale cazul violării unui drept consacrat de Convenție (*Cauza Kudla împotriva Poloniei*, 2000) și, în

consecință, „nu impune un anumit număr al gradelor de jurisdicție sau un anumit număr al căilor de atac” (Decizia Curții Constituționale nr. 288 din 3 iulie 2003, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 560 din 5 august 2003).

17. Întrucât nu au intervenit elemente noi, de natură a determina reconsiderarea jurisprudenței Curții, atât soluția, cât și considerentele cuprinse în deciziile menționate își păstrează valabilitatea și în prezenta cauză.

18. În ceea ce privește invocarea de către autorii excepției de neconstituționalitate, în susținerea criticilor formulate, a Deciziei nr. 898 din 17 decembrie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 148 din 26 februarie 2016, prin care Curtea Constituțională a statuat că este neconstituțională soluția legislativă potrivit căreia încheierea prevăzută de art. 24 alin. (3) din Legea contenciosului administrativ nr. 554/2004 este „definitivă”, Curtea constată că aceasta nu este relevantă în soluționarea excepției de neconstituționalitate din prezenta cauză.

19. Pentru considerentele expuse mai sus, în temeiul art. 146 lit. d) și art. 147 alin. (4) din Constituție, precum și al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992, cu unanimitate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate ridicată de Primarul comunei Miroslava și Comisia locală de fond funciar Miroslava în Dosarul nr. 36.000/245/2015 al Judecătoriei Iași — Secția civilă și constată că prevederile art. 906 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă sunt constituționale în raport cu criticile formulate.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Judecătoriei Iași — Secția civilă și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 27 aprilie 2017.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE

prof. univ. dr. **VALER DORNEANU**

Magistrat-asistent,
Ingrid Alina Tudora

EDITOR: GUVERNUL ROMÂNIEI



„Monitorul Oficial” R.A., Str. Parcului nr. 65, sectorul 1, București; C.I.F. RO427282,
IBAN: RO55RNCB0082006711100001 Banca Comercială Română — S.A. — Sucursala „Unirea” București
și IBAN: RO12TREZ7005069XXX000531 Direcția de Trezorerie și Contabilitate Publică a Municipiului București
(alocat numai persoanelor juridice bugetare)

Tel. 021.318.51.29/150, fax 021.318.51.15, e-mail: marketing@ramo.ro, internet: www.monitoruloficial.ro

Adresa pentru publicitate: Centrul pentru relații cu publicul, București, șos. Panduri nr. 1,
bloc P33, parter, sectorul 5, tel. 021.401.00.70, fax 021.401.00.71 și 021.401.00.72

Tiparul: „Monitorul Oficial” R.A.

